sem IT FYBA Politics
17 Morroh, 2016

OP3AFK

Marks: 75 Time: 2.30 hrs

Instructions:

- 1. All the Questions are compulsory
 - 2. All Questions carry equal marks
- 1. Define Liberty. Explain various safeguards of liberty.

- 1. "Equality is a multi-dimensional concept" Discuss.
- 2. Illustrate the two types of democracy. Highlight the features of participatory democracy. OR
- 2. Write the definitions of democracy and explain the essential conditions of democracy.
- 3. a) Explain Economic Rights.
 - b) Bring out the effective measures to protect and safeguard Rights.

OR

- 3. Write the meaning and definitions of rights. Elaborate the important charactertics of rights.
- 4. Write on essay on Communism with reference to its basic features.

- 4. Comment on basic principles of Gandhism.
- 5. Attempt short notes (any three)
- 1. Negative Liberty
- 2. Justice
- 3. Animal Rights Or Environmental Rights.
- 4. Dictatorship of Proletariat
- 5. Dialectical Materialism.

स्चना :-

- ६. सर्व प्रश्न अनिवार्य
- ७. सर्व प्रश्नांना सारखेच गुण आहेत
- १ स्वातंत्र्याची व्याख्या द्या. स्वातंत्र्याचे विविध संरक्षक स्पष्ट करून सविस्तर लिहा. किंवा
- १. "समता ही बहुआयामी संकल्पना आहे" चर्चा करा.
- २ लोकशाहीचे दोन प्रकार सविस्तर लिहा. सहभागी लोकशाहीच्या मुर्भींवर प्रकाश टाका. किंवा
- २. लोकशाहीच्या व्याख्या लिहा व लोकशाहीस आवश्यक परिस्थीती सुस्पष्ट करा.
- 3 अ) आर्थिक हक्क स्पष्ट करा.
 - ब) हक्कांचे संरक्षणार्थ प्रभावकारी उपाययोजना कोणत्या ते सुचवा.

किंवा

- 3. हक्काची अर्थ व व्याख्या लिहा. हक्काची महत्वाची वैशीष्ठे सविस्तर लिहा.
- 4. साम्भृतादाच्या मुलभूत मुद्यांच्या संदर्भात निबंध लिहा. किंवा
- ४ गांधीवादाच्या मुलभूत तत्वांवर भाष्य करा.
- ५.खालील कोणत्याही तीन टीपा लिहा.
- १ नकारात्मक स्वातंत्र्य
- २ न्याय
- ३ प्राणीमात्रांचे हक्क व पर्यावरणविषयी हक्क
- ४ श्रमिकांची ह्कुमशाही
- ५ द्वंदात्मक भौतिकतावाद